

Daniel Aranduka - Papapy Mokõipa Poapy Su'ẽmbýva

*Pe Revelación de la Decadencia de Babilonia: Peteĩ Pasaje Profético guive
Nabucodonosor guive Belsasar peve*

Jeff Pippenger
2023-12-20

Belsasar ho'a, mbohapyha irundyha peve ojehechaukava'ekue capítulo pohape, ojehechauka raẽ va'ekue Nebucadnesar ho'ápe capítulo irundyhápe.

“Babilóniape mburuvicha paha peve, ha'etéicha peteĩ ta'ãnga ramo ñeipyryvape guarã, oukuri pe sentencía pe Ohecháva divínogui: ‘Nde, mburuvicha guasu,... ndéve oñeñe’ẽ: Nde rréino ojeipe’a ndehegui.’ Daniel 4:31.” Profetas y Reyes, 533.

Nabucodonosor ohechauka pe ñeipyryha, ha Belsasar pe paha, upe mburuvichagua oguerékova'ekue pokõpa ary pukukue; ha upéicha ohechauka va'ekue pe yvypegua mymba ñaña Ojehecháva capítulo trece-pe (Estados Unidos), oisãmbyhy va'eráva upe tiempo-pe Tiro kuña rekove vaiha (pe papado) ojekuaa'ỹ jave.

Ha oikóta upe árape, Tiro ojeheja hañuáta tesaráipe setenta ary pukukue, peteĩ rréi ára-kuéraicha; ha setenta ary pahápe, Tiro opurahéita peteĩ kuña rekovaívaicha. Isaías 23:15.

Upévore Nabucodonosor ohechauka Estados Unidos ñeipyry, ha Belsasar ohechauka Estados Unidos paha. Nabucodonosor ohechauka ñeipyryha pe hatĩ Republicano rehegua ha ñeipyryha pe hatĩ Protestante rehegua. Belsasar ohechauka pe hatĩ Republicano ha Protestante paha.

Pe huísio oúva Nabucodonosor ári va'ekue hese, ha'e va'ekue “siete tiempo”. William Miller oiporu Nabucodonosor oikove hague mymbaicha mokõi mil po cien ha mokõi pa'ũ árare, ombohováí hañuá pe “siete tiempo” Levítico mokoĩpa seis-pe, jepémo ndojepytysoi pe mokõi mil po cien ha mokõi rehe, upéva he'iséva simbólicamente Belshazzar huísiope.

Ha kóva hína pe jehai ojehaíva'ekue: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. Kóvape oĩ pe mba'e ñemyesakã: MENE; Tupã oipapáma nde rréino, ha omohu'ãma. TEKEL; reñeha'ãha'ãma pe balánsa kuérape, ha rejuhúma nde sa'iveha. PERES; nde rréino ojepe'áta, ha oñeme'ẽta pe Medo ha Persa-kuérape. Daniel 5:25–28.

Daniel ome'ẽva'ekue pe kuation ñemimby ojehaíva'ekue murállare ñehesa'ỹijo ári, umi ñe'ẽ “mene” ha “tekel” ohechauka peteĩ pohýi jeha'ã, ha umi ñe'ẽ avei ohechauka peteĩ valor específico viru rehegua (Éxodo 30:13, Ezequiel 45:12). Peteĩ “mene” hína cincuenta siclo, téra mil guéra. “Mene, mene” upévore he'ise mokõi mil guéra. Peteĩ “tekel” hína veinte guéra. Upévore “mene, mene, tekkel” he'ise mokõi mil veinte guéra. “Upharsin” he'ise “omboja'o”, ha upévore he'ise peteĩ mbyte peteĩ “mene”-gui, ha ohechauka quinientos guéra. Oñembojoajúvo, ohechauka hikuái pe suma mokõi mil quinientos veinte rehegua.

Pe referénsia pahápe Hermana White ohechauka Belshazzar ojehechauka hague Nebucodonosor rupive, ha katu iporãvéva, ha'e omomba'eve haña mokõivéva juicio joaju, ha mokõivéva juicio ojehechauka peteĩ techaukaha ramo umi “siete tiempo” Levítico veintiséis pegua. Oĩ mbovymi ñe'ẽ Escritura-kuéra oipurúva ohechauka haña umi “siete tiempo” Levítico veintiséis pegua. Jeremías ohechauka upéva Tupã pochy ramo.

Mba'éicha Tupã Ñandejára omo'ã arai hañaicha Sión rajýpe ipochy hañaípe, ha omombo yvágagui yvýpe Israel jeguaka, ha naimandu'ái hague ipy renda rehe ipochy árape! Ñandejára omokõmba opa Jacob róga kuéra ha ndoiporiahúi: ipochy pukupe omongu'ávoity Judá rajy mbarete renda kuéra; ogueru chupekuéra yvýre peve: omongy'a pe tetãnguéra sãmbyhyha ha ipríncipe kuérape. Oikyĩ ivaíetereíva ipochyme opa Israel hatãkue; oguerova ijyva akatúa enemigo renondégui, ha okañy Jacob rehe tata rendýicha, ombokusugueáva opa rupi. Oipyso ihu'y enemigoicha: oñembo'y ijyva akatúa rehe adversárioicha, ha ojuka opa umi ojehecharamovéva Sión rajy róga ñembo'eha rýepýpe: ohykíi ipochy tataicha. Ñandejára oiko enemigoicha: omokõmba Israel, omokõmba opa ipalácio kuéra; ohundi imbarete renda kuéra, ha omboheta Judá rajýpe jahe'o ha pyahẽ. Ha mbaretépe oipe'a itabernáculo, ku yvotyty mba'éicha hañaicha; ohundi iñembyaty renda kuéra: Ñandejára ombohárai Siónpe arete guasu ha sábado kuéra, ha ipochy ñemyrõme omboyke mburuvicha guasu ha pa'ípe. Ñandejára omboyke ialtar, ombojegarua isantuario, ome'ẽ enemigo pópe ipalácio kuéra muralla; ha'ekuéra osapukái Ñandejára rógape, ku arete guasu árapeicha. Ñandejára oimo'ã hína ohundi haña Sión rajy muralla: oipyso pe ñemohenda sã, ndojokoái ipo ohundi haña: upévale ojapo pe tápia yvate ha pe muralla tojahe'o; mokõivéva ikangypa oñondive. Lamentaciones 2:1–8.

Ñandejára pochy ojehechauka “ipochy pochyra” ramo, ha ipochy oñemboguata mokõivéva ári, Israel pe tetãnguéra yvate gotyo ha yvy gotyo. Upévale Daniel kuatione'ẽ omombe'u peteĩ “tenondegua” ha peteĩ “pahagua” pochy pochyra. Jeremías omombe'u peteĩ “línea” Ñandejára “oipyso hague”, ha'e omoherakuãvo ipochy hetãgua poravopyre rehe. Upe línea oñeñe'ẽ avei 2 Reyes-pe.

Ha Ñandejára oñe'ẽ va'ekue hembiguaí profétakuéra rupive, he'ívo: “Manasés, mburuvicha guasu Judagua, ojapo haguere ko'ã mba'e jeguaru, ha ojapo vaikuégui opa umi amorreo kuéra ojapo va'ekuégui hendyve, umi oĩ va'ekue henonderã, ha omoingeke avei Judápe iñanga ta'anga rupive; upévale péicha he'i Ñandejára, Israel Jára: Péina, che agueru hañaicha Jerusalén ha Judá ári peteĩ mba'e vaiete, ha maymáva ohendúva hese, mokõivéva ijapyte oñemondýita. Ha aipyso Jerusalén ári Samaria cordel, ha Ahab róga plomada; ha ahykuíta Jerusalénpe peteĩ kuimba'e ojohéiháicha peteĩ tembipuru, ojohéi rire omoĩ jeyva hova yvýre. Ha aheja rei che mba'e rerahapy rembyre, ha ame'ẽta chupekuéra iñenemigokuéra pópe; ha oikóta hikuái tembi'urã ha mba'e ojeguerahávaicha opa iñenemigokuérape guarã.” 2 Reyes 21:10–14.

Pe “línea” pochyry Ñandejára indignación rehegua, ha'éva Moisés “siete tiempos”, ojepysókuri tenonderãite pe reino yvate gotyo ári (Ahab róga), ha upéi Judá ári. Ambue ñe'ẽ bíblico ojeporúva “siete tiempos” rehe, oséva Levítico mokõipa poteĩgui, ha'e pe ñe'ẽ “ñemyasãi”.

Upéi aguata pene rovái pochy asýpe; ha che, che voi, pembyepota rasyta pokõi jey pene angaipa rehe. Ha pe'u pene ra'ykuéra ro'o, ha pene rajykuéra ro'o avei pe'u. Ha ahundíta pene yvyty yvategua, ha aikytíta pene ta'ãnga kuéra, ha amombo pene te'onguekuéra pene ta'ãnga rei kuéra te'ongue ári; ha che ánga penderovaitíta. Ha ajapóta pene táva kuéra tundi haña, ha amoíta pene tupaónguéra ñehundi hañaáme, ha ndahyetumo'ãi pene mba'e ryakuã asy porã. Ha amoíta pe yvy ñehundi hañaáme; ha pene enemigo kuéra oikóva ipype ohechávo opytáta jurujái. Ha amyasáita peẽ tetã ambuegua apytépe, ha aipysóta kyse puku pende rapykuéri; ha pene yvy opytáta ñehundipyrepe, ha pene táva kuéra tundi. Upérõ pe yvy ovy'áta isábado kuérape, opaite ára opyta aja ñehundipyrepe, ha peẽ pei aja pene enemigo kuéra retãme; upérõ pe yvy opytáta pytu'úpe, ha ovy'áta isábado kuérape. Opaite ára opyta aja ñehundipyrepe opytu'úta; ndopytu'úgui pene sábado kuérape, peẽ peiko aja hese. Levítico 26:28–35.

Pe ñemosarambi tetã ambuegua apytépe oñekumpli Daniel rehe, ojegueraha jave chupe tembiguáiramo Babilóniape, Joiacim ñembiguái jave. Upérõ, Daniel oĩ aja “enemigokuéra yvýpe”, upe yvy opytu'u ha ovy'a “hegui opytu'u ára rehe”. Mokõiha Crónicas ñanemomarandu pe aravoha ha'e hague Jeremías setenta ary, Daniel oikuaa haña va'ekue capítulo nueve-pe.

Ha umi okáva kysepuku poguýgui ogueraha Babilóniape; ha upépe oiko tembiguáiramo chupe ha ita'yrape, pe rréino Pérsiagua oñepyrũ meve; ojehu haña ñembopyahu Tupã Ñandejára ñe'ẽme Jeremías jurúgui, pe yvy oikuaa porã haña isábado-kuéra; pórke opyta aja desolada, ojapo sábado, ojejapo haña setenta ary. Ha Ciro, mburuvicha guasu Pérsiagua, arýpe peteĩhápe, oñemboguapy haña Ñandejára ñe'ẽ Jeremías jurúgui he'íva, Ñandejára omokyre'ỹ Ciro, mburuvicha guasu Pérsiagua, espíritu, ha upévore ojapo peteĩ marandu opaite irreinópe, ha omoĩ avei kuatiare, he'ívo: Péicha he'i Ciro, mburuvicha guasu Pérsiagua: Opa yvy arigua rréino Ñandejára, yvága Tupã, ome'e chéve; ha ha'e chembou omopu'ã haña chupe peteĩ óga Jerusalénpe, oĩva Judápe. Máva piko pende apytégui, opa itavayguakuéra apytépe? Ñandejára Itupã toĩ hendive, ha tojupi. 2 Crónicas 36:20–23.

Pe ñe'ẽ “ñemosarambi” ha'e peteĩ símbolo umi “siete tiempo” rehegua. Pe juicio oguerékova Nabucodonosor “siete tiempo” aja oikovévo mymbaicha, ohechauka haña peteĩ tipo ramo pe juicio Belshasar rehegua, ojehechaukaháicha umi ñe'ẽ ñemimby oĩva pe murállá ári: “mene, mene, tekell upharsin”. Pe juicio Belshasar rehegua ojehechauka pe jehai popegua rupive, ha upéva ojoja mokõi su quinientos veinte rehe; upe peteĩcha papapy ára rehegua Nabucodonosor oikove hague mymbaicha, ha avei upe peteĩcha papapy ary rehegua ojehechaukáva umi “siete tiempo” Levítico veintiséis-pe.

Pe juicio oúva Belsasar rehegua, ojehechaukáva va'ekue Nebucadnezar rehegua juicio rupive, ojehechauka haña simbólikamente umi “siete tiempo” rupive, ha mokõivéva umi juicio ohechauka peteĩ “caída de Babilonia”, ha upéva hína pe símbolo marandu mokõiha ánhel rehegua. Pe peteĩha caída de Babilonia va'ekue, oitymbárõ guare Nimrod torre.

Ha opaite yvy peteĩ ñe'ẽme, ha peteĩ ñe'ẽpyrepe. Ha ojehu, uguata aja kuarahyresẽ gotyo guive, ojuhuha peteĩ ñu ñemombe'upy yvýpe Sinar retãme; ha upépe oiko hikuái. Ha he'i ojuehepe: Peju, ñambojyvyru ita apo haña, ha ñahapy porãite chupekuéra. Ha orekókuri ladrillo ita rangue, ha asfalto argamasa rangue. Ha he'i hikuái: Peju, jajapo haña ñandéve

peteĩ táva ha peteĩ tórre, ijapykue oguahẽ hañuáicha yvágape; ha jajapo ñandéve peteĩ téra, ani haña ñañosarambi opa yvy ape ári. Upérõ Ñandejára oquejy ohecha haña pe táva ha pe tórre, yvypóra ra'ykuéra omopu'áva'ekue. Ha Ñandejára he'i: Péina pe tetãygua peteĩnte, ha maymáva oreko peteĩ ñe'ẽ; ha kóva hína pe oñepyrũva ojapo haña: ha ko'ágã mba'eve ndojekomo'ãi chuguikuéra, opa mba'e oimo'áva ojapo haña. Peju, jaguejy, ha upépe ñambojehe'a haña iñe'ẽ, ani haña oikuaa haña ojuehe ñe'ẽ. Upévore Ñandejára omosarambi chupekuéra upégui opa yvy ape ári; ha opyta hikuái ndojapovéima haña pe táva. Génesis 11:1–8.

Bábel jehusápe, ha'éva Nimrod jehusakue, Ñandejára “omyasãi” Nimrod opu'áva'ekuépe “opa yvy ape ári”. Nimrod ha umi imoirũkue oikuaa porã va'ekue iñemboykeha omoñepyrũtaha pe iñasãi, ha'e kuéra he'i haguére pe mba'érepa omopu'ãse pe tórre ha pe táva, ha'eha “ñande rerarã jajapo haña, ani hañuáicha ñañosarambi opa yvy ape ári”.

Peteĩ “téra” marandu'asýpe ha'e peteĩ techaukaha tekorekoguigua. Pe tekoreko Nimrod ha umi iñirũguera omoñepyrũva ojehechauka hembiapokuére, yvakuérare niko peikuaáta pe tekoreko. Pe yva osẽva Nimrod pu'akare'ỹgui, ha upévore pe techaukaha itekorekoguigua, ha'e pe óga yvate ha pe táva jejapo. Peteĩ “óga yvate” ha'e peteĩ techaukaha tupã rehegua, ha peteĩ “táva” ha'e peteĩ techaukaha tetã rehegua. Pe téra umi Nimrod opu'áva rehegua, ohechaukáva itekoreko, ha'e pe ñembojoaju tupã ha tetã rehegua, ha upéva avei ojehechauka marandu'asýpe pe mymba ra'anga ramo.

Pe pasáhe ohechaukáva Babel ho'a haguepe, oĩ pe ñe'ẽjoaju “peju, jajapo” oñembojevvy mbohapy jey. Pe mbohapyha ha'e pe jave Tupã ogueru pe juicio oñembyai haña iñe'ẽnguéra, ha oñemosarambi haña chupekuéra opa rupi. Pe peteĩha “peju, jajapo” ha'e vaekue ñembosako'i pe mokõiha “peju, jajapo” rehegua, upe jave omopu'ã ramo guare hikuái itáva ha itórre. Oikóma rire hikuái hembiape pe tembiasakue oje'éva pe mokõiha “peju, jajapo” ryepýpe, Tupã oquejy ohecha haña hesakã hañuáicha iñemoĩrehe. Pe mbohapyha “peju, jajapo” ha'e juicio, ha pe mokõiha “peju, jajapo” ha'e peteĩ prueba ojehecháva. Pe peteĩha “peju, jajapo” orrepresenta iñembyai peteĩha, ha profétikamente pe “peju, jajapo” oñe'ẽva mbohapy jey ohechauka pe proceso de prueba mbohapy jepéva rehegua evangelio opave'ỹva. Oĩ hetave marandu Nimrod ñemoĩrehe ha ho'a rehegua testimoniope, ha katu ko'ágã roikuaauka mante ñepyrũrã pe peteĩha Babilonia (Babel) ho'a jave, pe símbolo “siete tiempos” rehegua, ojehechaukáva pe “ñemosarambi” rupive, ojekuaauka hague. Nimrod juicio orrepresenta vaekue peteĩ ñemosarambi rupive, Nabucodonosor pegua “siete tiempos” rupive, ha Belsasar pegua “mokõi mil po ciento mokõipa”.

Pe Alfa ha Omega réra ohechauka pe línea profética ojehechaukáva capítulo irundy ha po rupiveha pe ama pahápegua marandu, pe ánhel mokõiha ha Sapukái Pyharepytegua rehegua. Pe línea oñepyrũ Babilonia ho'ávo, ojehechaukáva Nabucodonosor rupive, ohechaukávo 1798, upe jave Babilonia espiritual (papado) ho'ava'ekue peteĩha jey. Upéi pe línea pahápe, Belsasar rembiguái Babilonia ho'a, ohechaukávo ñepyrũrã pe ho'a mbeguekatúpe oikóva Babilonia espiritual rehe (papado jey), oñepyrũva pe léi dominical apañuái guasu guive. Oĩ mokõi testígo Babilonia ho'a rehegua pe línea ñepyrũme ha mokõi testígo ipahápe. Pe lógica profética ohechakuaa pe firma pe Ñepyrũ Guasu ha Paha Guasu rehegua, ha ohechaháicha pe tema Babilonia ho'a rehegua

ojehechauhaka irundy testígo rupive pe línea ojehechauháva Daniel capítulo irundy ha po-pe.

Pe relación tipológica ha antitípica Nabucodonosor ha Belsasar rehegua, ñembojoajúramo umi ára pahápe ndive, jajuhu pe mymba yvy arigua, iñakã ovecha-rajy joguápe oĩ jave, ñerrepresentaha Nabucodonosórpe; ha upéi, ñe'ẽ vove dragónicha, jahecha Belsasar. Jahecha pe relación profética-pe, pe tĩ republicano oisãmbyhýva'ekue Tetã peteĩ reko Estados Unidos-pegua rehe, ñerrepresentaha Nabucodonosórpe; ha pe Tetã peteĩ reko ñembojere ñerrepresentaha Belsasar. Avei jahechata Nabucodonosórpe peteĩ kuñataĩ arandu ramo ha Belsasárpe peteĩ kuñataĩ tavy ramo.

Rohesa'ỹijóta ñaneñehesa'ỹijo Daniel arandukápe, irundyha ha poha capítulo rehegua, pe artículo óuvape.

“Belsasarpe ojejopy hetaite oportunidad oikuaa ha ojapo haña Tupã rembipota. Ha'e ohecha va'ekue itúva guasu Nabucodonosorpe ñemosẽha yvyporakuéra atygui. Ohecha va'ekue pe arandu pe mburuvicha guasu ñemomba'eguasuhague rehe ñemomombyryha chugui Upe ome'ẽ va'ekue chupe. Ohecha va'ekue pe mburuvichápe ñemosẽha iguigua rréinogui, ha ñemoingo haña ñu mymbakuéra irũnguéra ramo. Péro Belsasar vy'arã rayhu ha ijehe ñemomba'eguasuse rupi ombogue umi mbo'epy araka'eve ndova'erãi hague hesarái; ha upévore ha'e ojapo angaipa ojoguáva umi ogueru va'ekuẽpe ñembojovake ojehechauhaitéva Nabucodonosor ári. Ha'e ombohasa rei umi oportunidad porã Tupã py'aporãme ome'ẽ va'ekue chupe, ndoipurúi haña umi oportunidad hi'ãguívape oikuaa porãve haña pe ahetegua. ‘Mba'épa ajapova'erã asẽ haña salvasiónpe?’ kóva ningo peteĩ porandu pe mburuvicha guasu, péro itavyva, ohejarei hañaicha ha'ete hañaicha ndohupyty'i chupe.”

“Kóva hína pe mitãrusu pyahu ko árpe ñangareko'ỹva ha oiko vai haña.” Ñandejára po omombáyta pe pekadórpe, Belshazzar rehe ojapo haguéicha; ha heta rehe ñuarã itarambéma haña ñembyasy haña.

“Babilóniape mburuvicha oguereko va'ekue mba'eta heta ha terakuã porã, ha ñembotuicha reípe ñemoĩ va'ekue yvate yvága ha yvy Jára rovái. Ojerovia kuri ijehe voi, ndoikuaaséigui avave ipu'akátaha he'i haña ichupe: ‘Mba'ére piko rejapo kóva?’ Ha pe po kañymby ohai jave kuatiañe'ẽnguéra ipalásio pirapire ári, Belsasar ñemondýi ha opyta kirirĩ. Peteĩ sapy'ápe ojeipe'apaite chugui imbarete, ha ñemomirĩ peteĩ mitãicha. Ohechakuaa va'ekue oĩha peteĩ Ipu'akavéva Belsargui pópe. Ha'e oiko kuri ñembohory umi mba'e marangatu rehe. Ko'ágã ikonsiénsia opáy. Ohechakuaa va'ekue oguereko hague pe tekoporã oikuaa ha ojapo haña Ñandejára rembipota. Itamói rembiasakue ojekuaa haña hesakã porã henondépe, pe jehai oĩva mb muro áriicha.” Bible Echo, April 25, 1898.